

Sygn. akt VI Gz 196/14

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: **SSO Anna Harmata**

Protokolant: **sekr. sądowy Joanna Stafska**

po rozpoznaniu w dniu 8 sierpnia 2014 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **J. G.**

przeciwko **B. K.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego

w R. V Wydziału Gospodarczego z dnia 16 czerwca 2014 r., sygn. akt V GC 222/14,

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 16 czerwca 2014 r., sygn. akt

V GC 222/14, Sąd Rejonowy w Rzeszowie Wydział V Gospodarczy,

oddalił wnioszek pozwanego o zwolnienie od opłaty od zażalenia. Uzasadniając motywy swego rozstrzygnięcia Sąd I instancji wskazał, że w przedmiotowej sprawie opłata o zwolnienie od której wnosił pozwany jest niewielka i wynosi 30 zł. Pozwany w swym oświadczeniu podał, że nie posiada żadnych nieruchomości, żona i studiująca córka nie posiadają żadnych dochodów,

a koszty utrzymania domu, dojazdu do szkoły i pracy, wynoszą 2.500 zł, którą to kwotę pozwany uzyskuje z działalności gospodarczej. Uzasadniając motywy swojego rozstrzygnięcia Sąd I instancji argumentował, że rozpoznając wnioszek o zwolnienie od kosztów sądowych należy zachować ostrożność, aby nie doprowadzić do nieuzasadnionego kredytowania przez Skarb Państwa kosztów procesu prowadzonego przez podmioty gospodarcze, co niewątpliwie sprzeczne jest z przepisem. Dodał, że nawet zła sytuacja majątkowa przedsiębiorcy, który prowadzi bieżącą działalność gospodarczą, sama przez się nie uzasadnia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Koszty sądowe należą do normalnych kosztów działalności gospodarczej, uczestnictwo w procesie sądowym jest elementem tej działalności i wymaga na równi z koniecznością zapewnienia środków na bieżącą działalność, także zapewnienia środków w tym zakresie.

Pismem z dnia 7 lipca 2014 r. pozwany wniósł zażalenie na powyższe postanowienie żądając jego zmiany i zwolnienia go od opłaty od zażalenia, ewentualnie uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu.

W zażaleniu pozwany zarzucił w/w postanowieniu naruszenie:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady wszechstronnego rozważania materiału dowodowego oraz przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów, w szczególności poprzez ocenę materiału dowodowego sprzecznie z zasadami doświadczenia życiowego i zebrany w sprawie materiałem dowodowym i wysunięcie zbyt daleko idących wniosków w postaci uznania, iż pozwany posiada dostateczne środki na uiszczenie opłaty od zażalenia,
- art. 102 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, co w konsekwencji doprowadziło do odmowy zwolnienia pozwanego od opłaty od zażalenia.

W uzasadnieniu zażalenia pozwany podniósł, że zaskarżone rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego pozbawia lub co najmniej ogranicza jego prawo dostępu do sądu, które to prawo gwarantuje nie tylko ustawodawstwo krajowe (art. 45 Konstytucji), ale także Europejska Konwencja Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (art. 6). Pozwany przytoczył okoliczności dotyczące swojej sytuacji rodzinno-majątkowej wskazując, że całość dochodów jakie uzyskuje przeznacza na potrzeby rodziny, a nadto obciążony jest wieloma obciążeniami natury publiczno – prawnej.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy podkreślić, że przepis art. 233 k.p.c. daje sądowi możliwość oceny i mocy dowodów według własnego przekonania. Ocena dowodów może być zaś skutecznie podważona tylko wtedy gdy, brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej, albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych (wyrok SN z 27.09.2002, II CKN 817/00, LEX nr 56906; wyrok SN z dnia 14.12.2001 r., V CKN 561/00). Sąd Okręgowy nie dopatrył się powyższych uchybień Sądu Rejonowego w toku postępowania w przedmiocie rozpoznania wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny materiału dowodowego (oświadczenia o stanie rodzinno – majątkowym pozwanego) przedstawionego na uzasadnienie przedmiotowego wniosku i wyciągnął z niego wnioski logicznie uzasadnione.

Odnośnie przesłanek uzasadniających przyznanie stronie prawa ubogich należy wskazać, że stosownie do treści art. 102 ust. 1. ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., Nr 167, poz. 1398, z późn. zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Należy podkreślić, że postępowanie sądowe jest co do zasady odpłatne, a sąd nie podejmuje żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata (art. 126² § 1 k.p.c.). Zwolnienie od kosztów sądowych osoby fizycznej (art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych; Dz.U. z 2005 r., nr 167, poz. 1398, z późn. zm.), jest więc odstępstwem od tej zasady, w interesie osób słabszych ekonomicznie, umożliwiając im realizację konstytucyjnego prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji). Uwzględnienie wniosku o zwolnienie od ponoszenia kosztów sądowych następuje po rozważeniu przez sąd okoliczności odnoszących się do stanu rodzinnego, majątkowego, dochodów i źródeł utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie. Opłaty sądowe stanowią bowiem rodzaj danin publicznych. Zwolnienia od ponoszenia tego rodzaju danin stanowi odstępstwo od konstytucyjnego obowiązku ich powszechnego i równego ponoszenia, wynikającego z art. 84 Konstytucji RP. Dlatego też zwolnienia mogą być stosowane w sytuacjach wyjątkowych, gdy istnieją uzasadnione powody do przerzucenia ciężaru dotyczącego danej osoby na współobywateli. Z ich bowiem środków pochodzą dochody budżetu państwa, z których pokrywa się koszty postępowania sądowego w razie zwolnienia strony z obowiązku ich ponoszenia.

Zwolnienie od kosztów sądowych winno być zatem udzielane wyjątkowo,

w szczególnie uzasadnionych okolicznościach, osobom nie mającym jakichkolwiek możliwości opłacania tych kosztów. (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z 19.03.2010 r., II PZ 34/09, LEX nr 603836; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach, z dnia 14 stycznia 2013 r., III AUz 365/12, LEX nr 1254360).

W okolicznościach niniejszej sprawy pozwany uzasadniając swój wniosek o zwolnienie od opłaty od zażalenia opiewającego na kwotę 30 zł powołał się na fakt, że dochód jaki uzyskuje z działalności gospodarczej (jedyne źródło utrzymania całej rodziny) w całości przeznaczają na bieżące wydatki gospodarstwa domowego. W ocenie Sądu Okręgowego kwota 30 zł jest kwotą znikomą w stosunku do osiągniętych przez pozwanego dochodów z działalności gospodarczej i nie pozbawia pozwanego środków dla koniecznego utrzymania jego i rodziny. Wskazać należy, że obowiązek uiszczenia opłat sądowych nie jest bynajmniej zobowiązaniem mniejszej wagi niż inne zobowiązania publiczne lub prywatne. Opłata sądowa jest należnością Skarbu Państwa i powinna być przez stronę procesu traktowana priorytetowo. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 6 września 2013 r., I ACz 624/13, LEX nr 1366131; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 16 listopada 2012 r., III APz 20/12, LEX nr 1237544).

W świetle powyższego należy zgodzić się z Sądem Rejonowym, że wnioskodawca nie wykazał przesłanki z art. 102 ust. 1 w/w ustawy, tj. niemożności poniesienia przedmiotowej opłaty.

Reasumując z powołanych wyżej powodów Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżone postanowienie odpowiada prawu. Dlatego też zażalenie pozwanego jako bezzasadne - na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. - należało w całości oddalić, o czym orzekł w sentencji postanowienia.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)